

AGROBIZNES, FAN VA TEXNOLOGIYALAR

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON
JURNALI

Агробизнес, наука и технологии

Agribusiness, science and technology

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform & workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'lg'in Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vitautes Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna – i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyoziyovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Boltayev Abror Sayitmuradovich – i.f.d. (DSc), dotsent;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Javliyev Nuriddin Bektemir o'g'li – i.f.f.d. (PhD).

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Xudayqulov Jonibek Bozarovich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

JURNALNING ILMIYLIGI:

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 30.11.2024-yildagi
№364/5-sonli qarori bilan
08.00.00-Iqtisodiyot fanlari
bo'yicha, 08.05.2025-yildagi
№370/5-sonli qarori bilan
06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari
bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy
ilmiy natijalarini chop etish
tavsiya etilgan milliy ilmiy
nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 458-sahifa.
2026-yil, oktabr.

MUNDARIJA

IQTISODIYOT FANLARI

KONSTANTIN IVANOVICH KURPAYANIDI

Green energy transition in Central Asia: capacity growth, technological diversification and system constraints.....11

TURSUNKULOVA GULCHIROY BURXONOVNA

Meva-sabzavotchilik korxonalarida biologik aktivlarni hisobga olishni xalqaro standartlar asosida takomillashtirish.....24

MO'MINOV ABDUVALI AKBARALIEVICH, DJO'RAEV MUQIMJON YAQUBJONOVICH

Tritikale seleksiyasida molekulyar markerlardan foydalanishning iqtisodiy samaradorligi: QTL, SSR, SNP va KASP yondashuvlari asosida.....30

KARIMOV NURBEK DEXKANOVICH

Yeryong'oq yetishtirishda oqqanotga qarshi kimyoviy himoya tadbirlarining iqtisodiy samaradorligini baholash.....43

SAYIPOV BEGZOD RAHIMOVICH

Valyuta kursi tebranishlari indeksini hisoblash va baholash.....53

KARIMOV NURBEK DEXKANOVICH

Yeryong'oq ekinlarida o'rgimchak kanaga qarshi kimyoviy kurash choralarining iqtisodiy samaradorligini baholash.....63

SHOMURODOV TOHIR BOYMUROD O'G'LI

Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda aholi daromadlarining o'rni haqidagi nazariy yondashuvlar.....73

МУСТАФОКУЛОВА ЗАРИФА

Сравнительный анализ лидерства в условиях кризиса и роль молодых лидеров в развитии.....80

BOZOROVA MUHABBAT TOXTAYEVNA

Korxonalarda davr xarajatlarining iqtisodiy mohiyati, mazmuni va tasnifi.....87

RAXIMJONOVA SHOHSANAM BAXODIROVNA

Davlat-xususiy sheriklik asosida ijtimoiy soha infratuzilmasini rivojlantirishda "Value for Money" (VfM) baholash mexanizmini takomillashtirish.....95

QURBANOVA OYDIN TO'LQIN QIZI

Ishlab chiqarish korxonalari raqobatbardoshligini baholashning integral ko'rsatkichini shakllantirish.....101

SADIKOVA SHOHIDA OBIDQUL QIZI

O'zbekistonda piyoz yetishtirishning iqtisodiy o'rni va samaradorligi.....108

XAKIMOV RASHID

Oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlashda sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalarning o'rni va samaradorligi.....119

TOJIMATOV IZZATBEK IKROMALI O'G'LI

Don mahsulotlari ishlab chiqarish korxonalarida intellektual marketing strategiyasini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish.....133

SODIQOVA GAVHAR XAYRULLA QIZI

Xodimlarni boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanish samaradorligi.....142

ERGASHEV ASADBEK ULUG'BEK O'G'LI, TURSUNOV G'YOS SUNNAT O'G'LI

Meva-sabzavotlarni qayta ishlashda hosil bo'ladigan ikkilamchi resurslarni biotexnologik qayta ishlash va ulardan samarali foydalanish.....148

RASULOV XAMIDJON YAKUBOVICH

Raqamli texnologiyalar va CRM tizimlarining kichik biznesdagi o'rni.....155

BOZOROVA MUHABBAT TOXTAYEVNA

Korxonalarda davr xarajatlarini buxgalteriya hisobini tashkil etish va uning tahlili.....168

YULDASHOV ABDUMALIK ILXOMOVICH

Ekoturizmning hududiy iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini ekonometrik baholash.....185

YULDASHOV ABDUMALIK ILXOMOVICH

Ekoturizmning hududiy iqtisodiy rivojlanishdagi rolini baholashning nazariy-metodologik asoslari.....192

MUHAMMADIEV NAUFALBEK AZIZXON O'G'LI

Elektron tijoratda sun'iy intellektdan foydalanishning kichik biznes savdo hajmiga ta'siri.....202

АБДУЛЛАЕВ АКМАЛЖОН АБДУЖАЛИЛОВИЧ

Процедура нормирования частных показателей при оценке ресурсного потенциала аграрного сектора: сравнительный анализ методов и обоснование выбора.....210

XASANOVA RUXSORA RASULJON QIZI

O'zbekistonda elektron tijoratni rivojlantirishning hududiy xususiyatlari va iqtisodiy samaradorligini oshirish.....223

UMAROVA XUSNORA DILMUROD QIZI

Orolbo'yi mintaqasida xizmat ko'rsatish korxonalarini moslashuvchan (adaptiv) boshqarishning ma'lumotlarga asoslangan modelini takomillashtirish.....229

АБДУЛЛАЕВ АКМАЛЖОН АБДУЖАЛИЛОВИЧ, ХОЛБЕКОВ ЖУРЪАТ АБДИНАБИЕВИЧ

Теоретико-методологические основы оценки ресурсного потенциала аграрного сектора: концептуальный подход и методика интегральной оценки.....234

UMARALIYEV DIYORBEEK SHUKIRALI O'G'LI

Tomchilatib sug'orish texnologiyasini joriy etishning fermer xo'jaliklari xarajat va daromadlariga ta'siri: subsidiya samaradorligining iqtisodiy bahosi (2019–2025 yillar).....247

MIRAXMEDOVA KAMOLA

O'zbekistonda turizm korxonalarini strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish.....254

RAVSHANOVA ORZIGUL INOYAT QIZI

O'zbekistonning xalqaro soliq tizimiga integratsiyasi: BEPS minimum standartlari va ularning milliy soliq siyosatidagi ahamiyati.....261

IRGASHEV ABBOS JUMANAZAROVICH

Anor yetishtirish va sotish qiymat zanjirida ishtirokchilarning daromadlari ulushini iqtisodiy baholash.....274

BAXADIR ADILCHAEV

Agroturizm qishloq iqtisodiyotini diversifikatsiya qilish va hududlarning barqaror rivojlanish vositasi sifatida.....283

XO'JAMOVA LATOFAT ASADULLAEVNA

Yashil iqtisodiyot sharoitida agrobiznesda innovatsion jarayonlarni boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari.....290

BOZOROV BOBUR HAQBERDIYEVICH

Qurilishni moliyalashtirish samaradorligiga narx omillarining ta'sirini ekonometrik baholash.....297

RAVSHANOVA ORZIGUL INOYAT QIZI

Chegaralararo soliq munosabatlari: muammolar va rivojlanish istiqbollari.....307

KILICHEV ALISHER AKRAMOVICH

O'zbekiston kimyo sanoati aksiyadorlik jamiyatlarida mavsumiylikning moliyaviy barqarorlikka ta'siri: panel tahlil (2018–2026-yillar).....322

IRGASHEV ABBOS JUMANAZAROVICH

Surxondaryo viloyatida anor ishlab chiqarish va sotish samaradorligini oshirish imkoniyatlari.....331

ЛЯМКИНА ВИКТОРИЯ АЛЕКСАНДРОВНА, НАБИЕВА АНОРГУЛ МУХАМЕТКАЗИЕВНА

Механизмы трансформации и управления предпринимательским университетом в условиях цифровой экономики.....338

YUSUFALIYEV OLIMJON ABDURAXMONOVICH

Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik faoliyati samaradorligini baholash metodologiyasini takomillashtirish.....347

SAYITQULOV JAHONGIR ILHOMOVICH

Tijorat banklarida raqamli bank xizmatlarini takomillashtirish istiqbollari.....358

KILICHEV ALISHER AKRAMOVICH

Mavsumiy moliyaviy siklni identifikatsiyalash va moliyaviy barqarorlikning mavsumiy tuzatilgan ko'rsatkichlari (mineral o'g'itlar ishlab chiqaruvchi korxona misolida).....365

QODIROV ZOHIDJON ERALIEVICH

Suv resurslarini boshqarishning iqtisodiy mohiyati va tamoyillari.....373

ZAFAR QODIROV ABDIVAXOBVICH

Long-term asset valuation and accounting in Uzbekistan: a comparative analysis of national accounting standards.....381

SHAVQIDINOVA DILNAVOZ

AQSH va Yevropa ittifoqi mamlakatlari organik meva-sabzavotlar sertifikatlaridagi farqlar.....389

KUBAYEV DJASUR ABDUMUMINOVICH

Iqtisodiyotni raqamlashtirishda yer resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish omillari.....395

IBODILLAYEV HABIBULLA ABDULLAYEVICH

Madaniy meros obyektlarida turizm tadbirkorligini rivojlantirish orqali aholi bandligini ta'minlash yo'llari.....401

SHAVQIDINOVA DILNAVOZ

IFOAM – organics international: organik standartlar, sertifikatlash, organik bozor va siyosat bo'yicha statistik tahlili.....407

MAYLIYEVA SADOQAT SAFAYOZOVNA

Mintaqada tadbirkorlik salohiyatidan samarali foydalanishning ustuvor yo'nalishlari (Xorazm viloyati misolida).....413

SHIRINOV UCHQUN ABDUXALILOVICH

MHXS talablari asosida tashqi segmentar hisobotni shakllantirish metodikasi..421

ABDINAZAROV XUSAN SHAYMANOVICH, NORQOBILOVA FERUZA ABDUXOMIDOVNA

Klasterlash va infratuzilma o'rtasidagi bog'liqlikni ekonometrik modellashtirish.....430

SA'DULLAYEVA SAYYORA NASILLO QIZI

Neft-gaz sanoati korxonalarida moddiy xarajatlarning kompleks tahlili.....439

ABDINAZAROV XUSAN SHAYMANOVICH, NORQOBILOVA FERUZA ABDUXOMIDOVNA

Klasterlashni rivojlantirishning tashkiliy mexanizmlari.....447

SATTAROV SHUXRAT XASANOVICH

O'zbekistonda xizmatlar sohasining rivojlanishi va diversifikatsiya tendensiyalari.....458

O'ZBEKISTONDA XIZMATLAR SOHASINING RIVOJLANISHI VA DIVERSIFIKATSIYA TENDENSIYALARI

SATTAROV SHUXRAT XASANOVICH

Toshkent iqtisodiyot va texnologiyalar universiteti

Xalqaro hamkorlik, ilmiy ishlar va innovatsiyalar

bo'yicha prorektori, i.f.d., professor v.b.

E-mail: shukhrat.sattarov@uztitu.uz

ORCID: 0009-0007-4492-4220

Annotatsiya. O'zbekistonda xizmatlar sektorining iqtisodiyotdagi o'rni va ichki tarkibiy o'zgarishlarini baholash muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga egadir. Mazkur tadqiqot 2010-2025-yillarda xizmatlar sohasining rivojlanish dinamikasi va tarkibiy transformatsiyasini kompleks tahlil qilishga bag'ishlangan. Tadqiqotda Milliy statistika qo'mitasi hamda Jahon bankining ma'lumotlari asosida uzoq muddatli kuzatuv va qiyosiy miqdoriy tahlil usullaridan foydalanildi. O'rganishlar xizmatlarning YAIMdagi ulushi 41,1 foizdan 48,6 foizgacha, aholiga ko'rsatilgan pullik xizmatlar hajmi esa 27,1 trln. so'mdan 1050,3 trln. so'mgacha oshganini ko'rsatdi. Shu bilan birga, xizmatlar tarkibida sezilarli siljishlar yuz berib, yashash va ovqatlanish hamda moliyaviy xizmatlarning ulushi ortgan, transport va savdo xizmatlarining nisbiy ulushi kamaygan. Tadqiqot natijalari xizmatlar sektorining miqdoriy kengayishi bilan bir qatorda uning diversifikatsiyalashuvi va bilim hamda texnologiyaga asoslangan xizmatlarning ahamiyati ortib borayotganini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: xizmatlar sohasi, xizmatlar sektori, iqtisodiy rivojlanish, tarkibiy transformatsiya, xizmatlar bozori, diversifikatsiya, raqamlashtirish.

Аннотация. Оценка роли сферы услуг в экономике Узбекистана и происходящих в ней структурных изменений имеет важное научное и практическое значение. Настоящее исследование посвящено комплексному анализу динамики развития и структурной трансформации сферы услуг в 2010-2025 годах. В исследовании использованы методы долгосрочного наблюдения и сравнительного количественного анализа на основе данных Национального комитета по статистике Республики Узбекистан и Всемирного банка. Результаты исследования показали, что доля сферы услуг в ВВП увеличилась с 41,1% до 48,6%, а объём платных услуг, оказанных населению, возрос с 27,1 трлн. сумов до 1050,3 трлн. сумов. Вместе с тем в структуре сферы услуг произошли существенные изменения. Увеличилась доля услуг по проживанию и питанию, а также финансовых услуг, тогда как относительная доля транспортных и торговых услуг сократилась. Результаты исследования свидетельствуют о том, что наряду с количественным расширением сферы услуг возрастают её диверсификация и значение наукоемких услуг.

Ключевые слова: сфера услуг, сектор услуг, экономическое развитие, структурная трансформация, рынок услуг, диверсификация, цифровизация.

Abstract. Assessing the role of the service sector in Uzbekistan's economy and evaluating its internal structural changes are of considerable academic and practical importance. This study provides a comprehensive analysis of the development dynamics and structural transformation of the service sector over the period 2010-2025. The research employs long-term observation and comparative quantitative analysis based on data from the National Statistics Committee of the Republic of Uzbekistan and the World Bank. The findings show that the share of services in GDP increased from 41,1% to 48,6%, while the volume of paid services provided to the population rose from UZS 27,1 trillion to UZS 1050,3 trillion. At the same time, significant shifts occurred in the composition of the service sector: the shares of accommodation and food services, as well as financial services, increased, whereas the relative shares of transport and trade services declined. The findings indicate that, alongside the quantitative expansion of the service sector, its diversification and the growing importance of knowledge-based services are becoming increasingly prominent.

Keywords: service sector, services, economic development, structural transformation, services market, diversification, digitalization.

KIRISH

Xizmatlar sohasi bugungi kunda nafaqat aholining ehtiyojlarini qondirish, balki qo'shilgan qiymat yaratish, bandlikni oshirish, mehnat unumdorligini ta'minlash va iqtisodiy tarkibiy transformatsiyani jadallashtirishda ham muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, moliyaviy, axborot-kommunikatsiya, ta'lim, sog'liqni saqlash va mehmondo'stlik xizmatlarida texnologik taraqqiyot hamda talabning o'zgarishi yangi rivojlanish imkoniyatlarini yuzaga keltirmoqda. Jahon banki ma'lumotlariga ko'ra, 2025- yilda xizmatlar jahon YAIMining 63,3 foizini tashkil etgan [1-3]. Shuning uchun xizmatlar sohasini umumiy rivojlanishi bilan birga uning ichki tarkibiy o'zgarishlarini ham baholash muhim ahamiyat kasb etadi.

Ushbu masala iqtisodiy va tarkibiy o'zgarishlar jarayoni davom etayotgan O'zbekiston uchun yana ham dolzarbdir. Mamlakatda amalga oshirilayotgan islohotlar xizmatlar sohasining kengayishi bilan birga amalga oshmoqda. "O'zbekiston - 2030" strategiyasida bozor xizmatlarini rivojlantirish, xizmat ko'rsatish infratuzilmasini kengaytirish va raqamli xizmatlarni jadallashtirishga alohida e'tibor qaratilgan. Xususan, bozor xizmatlarining yillik o'sish sur'atini 13 foizdan yuqori darajada ta'minlash hamda 2030- yilgacha raqamli xizmatlar eksportini 5 mlrd. AQSh dollariga yetkazish vazifalari belgilangan [4].

Oxirgi yillarda O'zbekistonda xizmatlar sohasining YAIMdagi ulushi oshgan, aholiga ko'rsatilgan pullik xizmatlar hajmi ko'paygan. Amma mazkur o'sish xizmatlarning barcha turlarida bir xil kechmagan. Yashash va ovqatlanish, moliyaviy, ta'lim, sog'liqni saqlash hamda axborot-kommunikatsiya xizmatlarining roli ortgan bo'lsa, transport va savdo xizmatlarining nisbiy ulushi qisqargan. Bu holat xizmat ko'rsatish sektorida miqdoriy o'sish bilan birgalikda sezilarli darajada tarkibiy o'zgarishlar amalga oshganidan dalolat beradi.

Ilmiy nashrlarda xizmatlarning rivojlanishi dastlab ularning nomoddiy xususiyatlari va mehnat omili natijasi bilan izohlangan bo'lsa, hozirgi zamon tadqiqotlarida ilm-fan, innovatsiya, raqamli texnologiyalar va inson kapitalining roli alohida ta'kidlanad [5-8]. O'zbekiston bo'yicha mavjud tadqiqotlarda esa ko'proq xizmatlarning umumiy o'sishi yoki alohida yo'nalishlari tahlil qilingan. Shuning uchun xizmatlar sohasining oxirgi yillardagi rivojlanish ko'rsatkichlari, sohaning milliy iqtisodiyotdagi ulushi va ichki tarkibiy o'zgarishlarini birgalikda tadqiq etish masalasi dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Ushbu tadqiqot ishining maqsadi 2010-2025 – yillarda O'zbekistonda xizmat ko'rsatish sektorining rivojlanish dinamikasi va ichki tarkibiy o'zgarishlarini kompleks baholashdan iboratdir.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Hozirgi davr ilmiy nashrlarida xizmatlar sohasining o'sishi tarkibiy transformatsiya, mehnat unumdorligining o'zgarishi, bandlik, xalqaro ixtisoslashuv va texnologik rivojlanishning muhim omili sifatida e'tirof etilmoqda. Muhim yo'nalishlardan biri bu - xizmatlar sohasi bilan iqtisodiy o'sish o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikdir. Sohadagi bandlikning oshishi iqtisodiy o'sish sur'atlarining bir yo'nalishda o'zgarishini anglatmaydi. Xizmatlar sohasidagi bandlik ulushi va

iqtisodiy o'sish o'rtasidagi bog'liqlik inson kapitalining jamg'arilishi va mehnat unumdorligi ko'rsatkichlariga qarab farq qilishi mumkin. Ushbu holat rivojlanayotgan mamlakatlarda xizmatlarning oshishini ularning tarkibi va qo'shilgan qiymat va bandlikdagi ulushini hisobga olgan holda baholash lozimligini ko'rsatadi [9].

Moliyaviy va biznes xizmatlarining rivojlanishi natijasida ishlab chiqarishda mazkur xizmatlardan oraliq resurs sifatida foydalanadigan sanoat tarmoqlarining qiyosiy ustunliklarining oshishi kuzatiladi. Ichki xizmatlarning yetishmasligi ma'lum darajada xizmat resurslarini import qilish orqali qoplanishi mumkin. Shu jihatdan xizmatlar sektori ishlab chiqarish, eksport va tarmoqlararo mehnat unumdorligining raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi [10].

Oxirgi yillardagi texnologik inqilob natijasida ko'plab xizmat turlari transchegaraviy ahamiyat kasb etib, iqtisodiy rivojlanayotgan davlatlar uchun zamonaviy xizmatlar sohasida murakkab ixtisoslashuvni amalga oshirish imkoniyatini yaratdi. Natijada rivojlanayotgan mamlakatlarda nafaqat ichki xizmat ko'tsatish sohasining o'sishi, balki raqamli, innovatsion va ilm-fan yutuqlariga asoslangan xizmatlar eksportining kengayishi kuzatilmoqda [11].

Ta'kidlash joizki, hozirgi kunda raqamlashtirish tarkibiy siljishlarga mehnat unumdorligi, bandlik, tarmoqlararo aloqalar va xalqaro savdo ko'lamiga o'z ta'sirini ko'rsatmoqda. Biroq, raqamli texnologiyalardan unumli foydalanish darajasi turli davlatlar, shuningdek, tarmoqlar va sohalar kesimida tubdan farq qiladi. Chunki uning samarasi inson kapitali hamda korxonalarining ilg'or texnologiyalardan unumli foydalana olish qobiliyatiga bog'likdir [12]. Raqamli texnologiyalarning iqtisodiy rivojlanishga ijobiy ta'sir ko'rsatishiga qaramasdan, ularning samaradorligi davlatlarning rivojlanish darajasi, texnologik salohiyati hamda infratuzilmaviy imkoniyatlariga qarab tubdan tafovut qiladi. Xizmatlar sohasini tadqiq etishda bu nihoyatda muhim, chunki axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bir vaqtning o'zida xizmat ko'rsatish unumdorligiga, iste'molchilar bilan kechadigan o'zaro munosabatlarga hamda xizmatlarni eksport qilish imkoniyatlariga o'z ta'sirini ko'rsatadi [13]. Xizmatlar sohasining rivojlanishida raqamli infratuzilmaning o'rni ham muhimdir, zero raqamlashtirish imkoniyatlarning kengayishi xizmat ko'rsatishning yangi shakllarini paydo bo'lishi va bandlikning o'sishiga zamin yaratadi [14].

Institutsional va tashqi savdo muhiti ham xizmatlar sohasining rivojlanishida muhim omil hisoblanadi. Xizmatlar savdosini erkinlashtirish qayta ishlash sanoati tarmoqlarining ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ushbu ta'sir, xizmatlardan foydalanish darajasi yuqori va davlat boshqaruvi institutsional jihatdan rivojlangan davlatlarda yana ham kuchli bo'ladi. Shuningdek, xizmatlar sektorining rivojlanishi faqat ichki talabning ko'payishi bilan cheklanmaydi. U tartibga solish tizimining unumdorligi, bozorlarning ochiqligi va turli tarmoqlararo integratsion aloqalarning rivojlanish darajasi bilan ham namoyon bo'ladi [15].

Globallashuv iqtisodiyotda tovarlarni ishlab chiqarish jarayonidan xizmatlar sohasiga bosqichma-bosqich o'tish jarayonini jadallashtiradi. Bunda, avvalo

davlatlarning qiyosiy ustunliklari xizmatlar sohasi foydasiga qayta shakllanayotgani muhim rol o'ynaydi. Xizmatlar sektoridagi uzoq davrdagi tarkibiy transformatsiyalar aholi daromadlari va ichki narxlar darajasining dinamikasi bilan emas, balki mamalakatlarining xalqaro mehnat taqsimotida tutgan darajasi bilan ham ifodalanadi [16].

Zamonaviy adabiyotlar tahlili xizmatlar sohasining iqtisodiy o'sish, unumdorlik va tarkibiy transformatsiyadagi muhim rolini ifodalaydi. Bunda, xizmatlarning rivojlanishi boshqa tarmoqlar samaradorligini oshirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ta'kidlash lozimki, O'zbekiston misolida xizmatlarning uzoq muddatli rivojlanish dinamikasi va tarkibiy o'zgarishlarini kompleks tahlil qilishga bag'ishlangan tadqiqotlarni etarli, deb bo'lmaydi. Ushbu tadqiqot 2010-2025 yillar davomida O'zbekistonda xizmatlar sohasining miqdoriy o'sishi va tarkibiy o'zgarishlarini kompleks tahlil qilishga bag'ishlangan.

METODOLOGIYA

Mazkur ilmiy tadqiqot ishida O'zbekistonda xizmatlar sohasining 2010-2025 – yillardagi rivojlanish ko'rsatkichlari hamda vujudga kelgan tarkibiy o'zgarishlari uzoq muddatli kuzatuv asosida qiyosiy tahlil qilindi. Amalga oshirilgan tadqiqotning metodologik asosini xizmatlar bozorining yillar kesimidagi rivojlanishi, uning mamlakat milliy iqtisodiyotida tutgan o'rni hamda xizmatlar sohasi tarkibida vujudga kelgan o'zgarishlarni miqdoriy va qiyosiy jihatdan ilmiy baholash tashkil etdi. Bunda asosiy e'tibor nafaqat xizmatlar hajmining o'sish sur'atlariga, balki mazkur o'sish qaysi xizmat turlari hisobiga shakllanganiga va ularning umumiy bozor tarkibidagi ulushi qanday o'zgarganiga qaratildi.

Tadqiqot uchun zarur bo'lgan statistik ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasining rasmiy ma'lumotlari hamda Jahon bankining World Development Indicators ma'lumotlar bazasidan olindi. Mazkur manbalar asosida 2010-2025-yillar bo'yicha xizmatlar sektorining asosiy ko'rsatkichlari shakllantirilib, ularning o'zgarishi o'zaro taqqoslandi. Ko'rsatilgan xizmatlarning umumiy hajmi va uning ichki tarkibini aniqlashda nominal qiymatdagi statistik ma'lumotlardan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekistonda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar ishbilarmonlik muhitini yaxshilash, tadbirkorlik faoliyati uchun qulay shart-sharoitlar yaratish, uning me'yoriy-huquqiy asoslarini takomillashtirish, bozor infratuzilmasini rivojlantirish hamda iqtisodiy jarayonlarni bosqichma-bosqich liberallashtirish bilan bir qatorda, mamlakat iqtisodiyotining tarkibiy tuzilishida ham muhim o'zgarishlarni yuzaga keltirdi. Iqtisodiy rivojlanishning ushbu bosqichida xizmatlar sektori milliy iqtisodiyotning muhim tarkibiy bo'g'iniga aylandi. Uning iqtisodiy faollikni rag'batlantirish, aholining kengayib borayotgan talab va ehtiyojlarini qondirish hamda yangi yo'nalishlarni barpo etishdagi roli oshib bormoqda. Shuningdek, xizmatlar bozorining tobora kengayishi sohaning

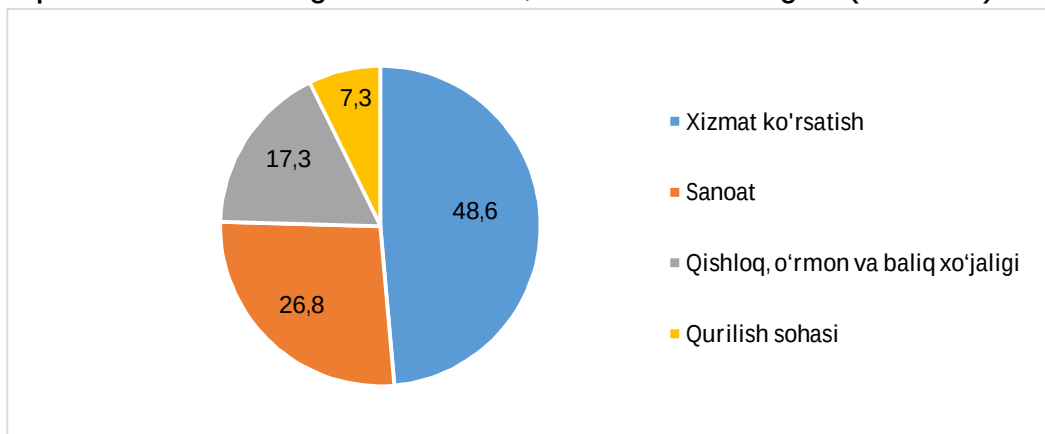

tarkibiy tuzilmasida ham sezilarli o'zgarishlarga olib kelmoqda. Yangi, innovatsion va zamonaviy xizmat turlari rivojlanmoqda hamda uning iqtisodiyotdagi ahamiyati tobora oshib bormoqda.

Xizmatlar sohasining milliy iqtisodiyotdagi ahamiyati uning yalpi ichki mahsulot yaratishdagi ulushi bilan ham yaqqol namoyon bo'ladi. 2010-yilda xizmatlar sektorining mamlakat YAIMdagi ulushi 41,1 foiz bo'lgan bo'lsa,

2025-yilga kelib ushbu ko'rsatkich 48,6 foizni tashkil etgan, yoki 7,5 foiz punktga oshgan. Mazkur o'zgarish xizmatlar sohasining iqtisodiy faoliyat tarkibidagi ahamiyati izchil oshib borayotganidan dalolat beradi. Ta'kidlash joizki, ushbu o'sish o'rganilgan davr davomida bir xil sur'atlarda kechmagan. Masalan, xizmatlarning YAIMdagi ulushi 2010-2020- yillarda 41,1 foizdan 36,3 foizgacha pasaygan bo'lsa, 2021- yildan boshlab qayta o'sish tendensiyasi shakllanib, 2025-yilda 48,6 foizni tashkil etgan [17]. Mazkur vaziyat xizmatlar sektorining iqtisodiyotdagi umumiy tarkibiy o'zgarishlar bilan uzviy uyg'unlikda rivojlanib borayotganligidan dalolat beradi.

Respublika YAIMining tarmoqlar kesimida tarkibiy tahlili ham xizmatlar sohasining yetakchi o'ringa ega ekanini ko'rsatadi. Jumladan, 2025- yilda YAIM tarkibida sanoatning ulushi 26,8%, qishloq, o'rmon va baliq xo'jaligining ulushi 17,3% va qurilish sohasining ulushi esa 7,3 %ni tashkil etgan (1- rasm).

1-rasm. O'zbekiston YAIMining tarmoqlar bo'yicha tarkibi, 2025-yil (%)

Demak, xizmatlar sohasining ulushi boshqa asosiy iqtisodiyot tarmoqlariga nisbatan yuqori bo'lib, uning mamlakat YAIMini shakllantirishdagi o'rni tobora ortib bormoqda.

Ta'kidlash lozimki, xizmatlar sohasining rivojlanishini faqat uning YAIMdagi ulushi orqali baholash sektorning real holatdagi o'zgarishlarini to'liq ifodalamaydi. Xizmatlar hajmining mutlaq ko'rsatkichlarining tahlili ham sohada jiddiy o'zgarishlar yuz berganligini namoyon etadi. Xususan, aholiga ko'rsatilgan xizmatlar hajmi 2010- yilda 27,1 trln. so'mdan 2025- yilda 1050,3 trln. so'mgacha oshgan. Ushbu davrda xizmatlar hajmi 38,7 baravarga ko'paygan (1-jadval).

Bu holat xizmatlar bozori ko'lamining sezilarli darajada oshib borayotgani va aholining xizmatlarga bo'lgan talabining oshib borayotganini bildiradi.

1-jadval ma'lumotlarining tahlili shuni ko'rsatadiki, xizmatlar hajmining o'sishi aholi jon boshiga to'g'ri keladigan xizmatlar ko'rsatkichida ham yaqqol

namoyon bo'lgan. Agar aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmatlar hajmi 2010-yilda 0,9 mln. so'm bo'lgan bo'lsa, 2025- yilda ushbu ko'rsatkich 27,7 mln. so'mni tashkil etgan, yoki 30,8 martaga oshgan. Ushbu ijobiy o'zgarishlar xizmatlar bozori infratuzilmasining rivojlanib borayotganligi hamda aholining xizmatlardan foydalanish imkoniyatlari kengayib, ularning aholi uchun yanada qulay va ommabop bo'lib borayotganligidan dalolat beradi.

1-jadval

O'zbekistonda 2010-2025-yillarda aholiga ko'rsatilgan xizmatlar hajmining o'zgarishi, trln. so'm [17].

Xizmatlar turlari	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025 y.da 2010 y.ga nisbatan, marta
Xizmatlar, jami	27,1	78,5	218,9	320,9	413,5	649,8	818,4	1050,3	38,7
<i>Shu jumladan, asosiy turlari bo'yicha:</i>									
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	2,1	5,2	12,9	17,7	24,5	39,1	56,2	79,5	37,8
Moliyaviy xizmatlar	2,6	8,2	45,8	59,7	80,8	107,3	135,5	171,9	66,1
Transport xizmatlari	10,5	26,8	53,8	67,2	84,0	114,5	145,1	188,3	17,9
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	0,3	0,9	5,9	8,3	13,1	144,2	183,3	227,0	756,7
Savdo xizmatlari	6,6	21,4	56,5	72,6	89,8	126,0	149,6	187,0	28,3
Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	0,8	2,8	6,1	8,1	9,6	16,5	20,6	25,9	32,4
Ta'lim sohasidagi xizmatlar	0,8	2,7	8,5	12,1	15,8	24,5	30,0	39,6	49,5
Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	0,3	1,1	3,4	5,1	6,6	12,8	15,8	19,9	66,3
Ijara va prokat xizmatlari	0,5	1,8	4,2	5,3	6,5	7,6	9,7	12,8	25,6
Kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlashga oid xizmatlar	0,6	1,7	3,3	4,7	5,7	9,5	11,8	14,4	24,0
Shaxsiy xizmatlar	0,8	2,4	5,0	6,8	8,7	12,1	15,5	19,9	24,9
Arxitektura, muhandislik izlanishlari, texnik tadqiqotlar va tahlil bo'yicha xizmatlar	0,3	0,8	4,9	6,3	7,3	8,8	11,2	13,0	43,3
Boshqa xizmatlar	0,9	2,8	8,1	10,4	13,2	26,7	34,0	51,1	56,8

Taqdim etilayotgan xizmatlarning alohida turlari bo'yicha kuzatilayotgan o'zgarishlarni o'rganish xizmatlar sektoridagi tarkibiy siljishlarning yo'nalish va ko'lamini real baholash uchun zamin yaratadi. Tahlil natijalari sohaning ayrim yo'nalishlarida izchil rivojlanish ko'rsatkichlarini namoyon etsa, ba'zi yo'nalishlarda esa nisbatan sust rivojlanish suratlarini ko'rsatmoqda. 2010-2025-yillarda eng yuqori o'sish suratlari yashash va ovqatlanish xizmatlari sohasida qayd etilgan bo'lib, ushbu xizmatlarning hajmi 756,7 baravar oshgan. Shuningdek, sog'liqni saqlash xizmatlari 66,3 baravar, moliyaviy xizmatlar 66,1 baravar, ta'lim xizmatlari 49,5 baravar, arxitektura, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil xizmatlari esa 43,3 baravar ko'paygan.

2010-2025-yillarda ayrim xizmat turlarida kuzatilgan yuqori o'sish sur'atlari xizmatlarga bo'lgan talabning ko'payishi, xususi sektorning rivojlanishi, raqamlashtirish jarayonlarining jadallashuvi hamda investitsion faollikning ortishi bilan bog'liq bo'liqdir. Ayniqsa, yashash va ovqatlanish izmatlarida kuzatilgan keskin o'sish jarayoniga mazkur xizmatlarga bo'lgan talabning ko'payishi bilan birga, mamlakatda statistik hisobga olish va tasniflash tartibining takomillashtirilishi ham ta'sir etgan.

Umuman, oxirgi yillarda kuzatilayotgan ushbu tendensiyalar mamlakat iqtisodiyotining xizmatlar sohasida ham izchil diversifikatsiya jarayonlari amalga oshayotganligini ko'rsatadi.

Ko'rsatilgan xizmatlarning tarkibi bo'yicha olingan tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, 2025-yilda xizmatlar umumiy hajmida eng katta ulush yashash va ovqatlanish xizmatlari hisobiga to'g'ri kelgan. Ularning ulushi 21,6 foizni tashkil etgan. Keyingi o'rinlarni esa transport xizmatlari (17,9%), savdo xizmatlari (17,8%) va moliyaviy xizmatlar (16,4%) egallagan. Shuningdek, aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining ulushi 7,6 foizni, ta'lim xizmatlarining ulushi esa 3,8 foizni tashkil etgan. Ta'kidlash joizki xizmatlar bozoridagi to'rtta yirik segment – yashash va ovqatlanish, transport, savdo hamda moliyaviy xizmatlar umumiy xizmatlar hajmining qariyb 73,7 foizini shakllantirgan. Ushbu holat xizmatlar bozorining tarmoq tarkibida muayyan darajadagi konsentratsiya mavjudligini ko'rsatadi.

2010-2025- yillarda xizmatlarning alohida turlarining umumiy bozordagi ulushlari sezilarli darajada o'zgargan. Eng katta o'zgarish yashash va ovqatlanish xizmatlari ulushida kuzatilgan bo'lib, uning umumiy xizmatlar tarkibidagi ulushi 2010- yildagi 1,1 foizdan 2025- yilda 21,6 foizgacha oshgan, yoki 20,5 foiz punktga ko'paygan. Moliyaviy xizmatlarning ulushi ham 9,6 foizdan 16,4 foizgacha oshib, 6,8 foiz punktga ko'paygan. Transport xizmatlarining umumiy xizmatlar tarkibidagi ulushi esa 2010- yildagi 38,7 foizdan 2025-yilda 17,9 foizgacha kamaygan. Ya'ni ushbu davrda transport xizmatlarining ulushi 20,8 foiz punktga kamaygan. Savdo xizmatlarida ham shunga o'xshash tendensiya kuzatilib, ularning ulushi 24,4 foizdan 17,8 foizgacha pasaygan, yoki 6,5 foiz punktga kamaygan.

Demak, 2010-2025- yillarda O'zbekiston xizmatlar bozorining ichki tarkibida sezilarli o'zgarishlar yuz bergan. Ilgari transport va savdo xizmatlari nisbatan katta ulushni egallagan bo'lsa, so'ngi yillarda yashash va ovqatlanish, moliyaviy, ta'lim hamda sog'liqni saqlash xizmatlarining ulushi oshib bormoqda. Bu jarayon xizmatlar sohasida diversifikatsiya jarayonlarining kuchiyishi va aholi talablarining nisbatan tez rivojlanayotgan yangi xizmat yo'nalishlari tomon siljib borayotganini ko'rsatadi.

Olingan natijalar xizmatlar sohasini rivojlantirishda ikki ustuvor yo'nalishlarga e'tibor qaratishni taqozo etadi. Birinchidan, ilm-fan va yuqori texnologiyalarga asoslangan xizmatlarni rivojlanirish maqsadida institutsional muhit va infratuzilma ob'ektlarini takomillashtirish lozim. Ikkinchidan, an'anaviy xizmat ko'rsatish tarmoqlarida raqamli texnologiyalardan foydalanish va

modernizatsiya jarayonlarini kuchaytirish muhimdir. Bunday kompleks yondashuv xizmatlar sohasining hajm jihatidan o'sishi bilan birga uning texnologik, tarkibiy va sifat jihatdan rivojlanishini ham ta'minlashga xizmat qiladi.

Mazkur tadqiqotning asosiy cheklovi ma'lumotlarning 2010-2025- yillardagi yillik ko'rsatkichlar bilan chegaralanganidir. Shu sababli hududlar kesimidagi tafovutlar, korxonalar hajmi, mehnat unumdorligi, raqamlashtirish darajasi va xizmatlar eksporti kabi omillarning tarkibiy o'zgarishlarga ta'siri alohida baholanmagan. Keyingi izlanishlarda ushbu ko'rsatkichlarni birlamchi ma'lumotlar, ekonometrik modellar va hududlararo taqqoslashlar bilan uyg'unlashtirish xizmatlar sektoridagi tarkibiy o'zgarishlarni chuqurroq tahlil qilish imkonini beradi.

XULOSA

O'tkazilgan tadqiqot O'zbekistonda xizmatlar sohasining 2010-2025-yillarda iqtisodiyotdagi o'rni sezilarli darajada oshganini ko'rsatdi. Mazkur davrda xizmatlarning YAIMdagi ulushi 41,1 foizdan 48,6 foizgacha, ya'ni 7,5 foiz punktga oshgan, aholiga ko'rsatilgan pullik xizmatlar hajmi esa 27,1 trln. so'mdan 1050,3 trln. so'mgacha yetib, 38,7 baravarga ko'paygan. Aholi jon boshiga xizmatlar hajmining 0,9 mln. so'mdan 27,7 mln. so'mgacha oshishi xizmatlar bozorining kengayib, uning aholi hayotidagi ahamiyati oshib borayotganidan dalolat beradi.

Shuningdek, xizmatlar sohasining o'sishi butun davr davomida bir xil kechmagan. 2020- yilda uning ulushi 36,3 foizgacha kamaygan bo'lsa, 2021-yildan boshlab barqaror o'sish kuzatilib, 2025-yilda 48,6%ni tashkil etgan. Ushbu davrda xizmatlar bozorining ichki tarkibida ham sezilarli o'zgarishlar yuz berib, transport va savdo xizmatlarining ulushi qisqargan, joylashtirish va ovqatlanish, moliyaviy, ta'lim, sog'liqni saqlash hamda axborot-kommunikatsiya xizmatlarining mavqei kuchaygan.

2010-2025-yillarda moliyaviy xizmatlar 66,1 baravar, sog'liqni saqlash xizmatlari 66,3 baravar, ta'lim xizmatlari 49,5 baravar va aloqa-axborot xizmatlari 37,8 baravar oshgan. Ushbu holat an'anaviy xizmatlar sohaning muhim qismini tashkil etishiga qaramasdan Im-fan yutuqlari, innovatsion texnologiyalar hamda va inson kapitaliga asoslanadigan xizmatlarning o'rni tobora oshib borayotganidan dalolat beradi.

Umuman, tadqiqot natijalari xizmatlar sohasining rivojlanishi faqat miqdoriy o'sish bilan emas, balki ichki tarkibiy diversifikatsiya bilan ham tavsiflanishini ko'rsatadi. Kelgusida yuqori qo'shilgan qiymat yaratadigan innovatsion xizmat turlarini rivojlantirish bilan bir qatorda an'anaviy xizmat ko'rsatish yo'nalishlarini raqamlashtirish va ularning samaradorligini oshirishga yanada kengroq e'tibor qaratish maqsadga muvofiqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. World Bank. World Development Indicators: Services, value added. World Bank, Washington, DC, 2025.

2. World Bank. (2025). Global economic prospects, June 2025: Chapter 3—Foreign direct investment. World Bank.
3. World Bank. (2026). Trade watch: Fourth quarter 2025—Reshaping trade to sustain resilience. World Bank.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi "O'zbekiston - 2030" strategiyasi to'g'risidagi PF-158-son Farmoni. <https://lex.uz/ru/docs/6600413>.
5. Котлер Ф., Боуэн Дж., Мейкенз Дж. Маркетинг. Гостеприимство. Туризм. Москва: «Юнити - Дана», 2002.
6. Gronroos C. Service's Management and Marketing. West Sussex, 2000.
7. Пардаев М.К., Очилов И.С. Пути повышения эффективности на предприятиях сферы услуг. Монография, Ташкент: "Экономика - Финансы", 2011.
8. Кулибанова В.В. Сервисная деятельность. Маркетинг. Москва: ЮРАЙТ, 2019.
9. Sasaki, H. (2020). Is growth declining in the service economy? Structural Change and Economic Dynamics, 53, 26–38. <https://doi.org/10.1016/j.strueco.2020.01.004>
10. Liu, X., Mattoo, A., Wang, Z., & Wei, S.-J. (2020). Services development and comparative advantage in manufacturing. Journal of Development Economics, 144, 102438. <https://doi.org/10.1016/j.jdeveco.2019.102438>
11. Mishra, S., Tewari, I., & Toosi, S. (2020). Economic complexity and the globalization of services. Structural Change and Economic Dynamics, 53, 267–280. <https://doi.org/10.1016/j.strueco.2020.03.002>
12. Matthess, M., & Kunkel, S. (2020). Structural change and digitalization in developing countries: Conceptually linking the two transformations. Technology in Society, 63, 101428. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2020.101428>
13. Vu, K., Hanafizadeh, P., & Bohlin, E. (2020). ICT as a driver of economic growth: A survey of the literature and directions for future research. Telecommunications Policy, 44(2), 101922. <https://doi.org/10.1016/j.telpol.2020.101922>
14. Ndubuisi, G., Otioma, C., & Tetteh, G. K. (2021). Digital infrastructure and employment in services: Evidence from Sub-Saharan African countries. Telecommunications Policy, 45(8), 102153. <https://doi.org/10.1016/j.telpol.2021.102153>
15. Fiorini, M., Hoekman, B., & Quinn, D. (2023). Services trade policy and industry performance in African economies. The World Economy, 46(2), 382–395. <https://doi.org/10.1111/twec.13361>
16. Goldar, B., Das, P. C., & Dutta, S. (2024). The role of services in India's post-reform economic growth. Structural Change and Economic Dynamics, 68, 355–370. <https://doi.org/10.1016/j.strueco.2023.10.016>
17. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. (2025). O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy-iqtisodiy holati. Toshkent.

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjurnal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669225** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №083688